

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Exempla, In Septem Capitalivm Vitiorm Detestationem,
Per Qvadragesimam, An. 1646. narrata**

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1649

§. 11. Eiusdem mors, & exemplum vincendi tentationes carnis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49161](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49161)

admissum, à diabolo deceptus, per tres annos, fissa arbore manus strinxit. Arbori crucis, & continuæ pœnitentiæ nos astringamus, tunc merebimur morte beatâ Mariæ Ægyptiacæ obire.

Ad quam, vt, cum S. Eucharistia, post annum, dicto die, rediret Zosimas, morbo, ex illius prædictione, detentus est, ne ante tempus è cœnobio, cum ceteris, exiret. Exiens autem, destinato die, vidit illam, signo crucis facto, siccis vestigijs, per Iordanem, ad se venire; sumtaque sacra communione, iterum prodigiôsè calcatis aquis redire. Quâ anno sequente, eodem rebitans defunctam, inuenit, ascriptâ in pulueribus epigraphæ, qua eam iubebatur sepelire. Et sepeliuit, sed, leone terram duritiâ senis vires superantem effodiente. Ita Deus sanctis Angelis quoque, in manus tradit mortuos, qui in Domino moriuntur; sicut Zosimæ tradidit Mariam pœnitentem: quæ tametsi alia mira multa fecit, illud tamen inter maxima debet non illius, sed aliorum mira numerari, quòd plures habeat luxuriæ suæ, quàm pœnitentiæ imitatrices ac imitatores. Si sapitis, ô peccatores, & peccatrices, Dei (etiam meretrices, & adulteras, & fornicarios ad gratiam recipientis)

Q 4

piensis)

XI.
MARIÆ
ÆGYPTI-
ACAE
MORS, ET
EXEM-
PLVM
VINCEN-
DENTATI-
ONES
CARNIS.

Caelius
l. 6, c. 26.

piensis) bonitatem ne contemnite, nec quod deterius est, sed *meliora charismata emulamini*. T. Lucetius poëta Physicus sumto amatorio poculo in furiã lapsus est, qua impellente, mortem sibi consciuit. Furunt profectò multi, ad eundem modum, qui, cum per pœnitentiam viuere possent, mortem sibi ipsis procurant sempiternam; qui furor est omnium insanissimus. Furunt enim amore feminarum, & odio sui. Quem Cypridis amorem pabuli subductione, jeiunijs, humicubatione, vigilijs, fame, siti, cilicijs, flagellis, omniq̃ue corporis castigatione, quando audiunt ab alijs extinctum, non sapere eos

Sap. 5. 4.

aiunt, ipsi insipientes aliquando dicturi: *Nos insensati, vitam illorum estimabamus insaniam.*

Eph. 5. 18.

Quin, tanquam oleum flammæ, ita vinum luxuriæ nutriendæ affundunt, Paulo clamante: *Nolite inebriari vino, in quo est luxuria.* Paruo gradu distant ebrij, & furiosi. Quod si etiam accedat libidinis flamma vino accensa, jam bis ligatâ mente ventri ac dæmoni seruiunt, instar mancipiorum. Siquidem prima, ad hanc seruitutem significandâ, seruitus per vinum in mundum est inducta. Tunc enim primò seruitutis nomem legitur in diuinis litteris, cum generis humani secundus

duſ parens Noë, ad vindicandam Chami filij ſui impudentiam, eius filio huiuscemodi verbis maledixit: *Maledictus Chanaan ſeruus ſer- uorum erit fratribus ſuis: Benedictus Dominus Deus Sem, ſit Chanaan ſeruus eius. Dilatet Deus Iaphet, & habitet in tabernaculis Sem, ſitq; Chanaan ſeruus eius.* Quod agnoſcunt & SS. PP. Manebat antè, quàm vinum inueniretur, omnibus inconcuſſa libertas, ait S. Ambroſius, nemo ſciebat à conſorte natura ſue obſequia ſeruitutis exigere; non eſſet hodie ſeruitus, ſi ebrietas non fuiſſet. Quod & D. Auguſtinus tradit, cuius hæc ſunt: *Conditio ſeruitutis iure intelligitur impoſita peccatori: proinde nuſquam ſcripturarum legimus ſeruum, antequàm hoc vocabulo Noë iuſtus peccatũ filij vindicaret: nomen itaq; iſtud culpa meruit, non natura.* Si vini exceſſus in patre poſteris occaſionem fecit, vt ſeruituti addicerentur, & vel hac de cauſa nobis attendendum eſt, ne excedamus; quantò magis, ſi nos fecit ſeruos peccati, mancipia diaboli, & filios gehennæ? Rectè ergo ſapiunt, quibus aqua plus ſapit, qui cum Maria Ægyptiaca crapulam inediâ, conuiuia ieiunijs, luxuriam vitæ aſperitate caſtigant. Deſipiunt, qui cum diuite epulone induuntur *purpura & byſſo, & epulantur quotidie ſplendide;*

Gen 9.25.

S. Ambr.
lib. de
Helia &
ieiunio
cap. 5.

S. Augu-
ſtin. l. 19.
ciuit. c. 15.

Luc. 16. 19

Q 5

transi-

S. Hiero-
nym. ad
Aman-
tium,

Socrat.
lib. 4. c. 1.
Niceph.
lib. 11. c. 1.

transibunt enim de bysso ad Orcum, de
purpura ad flammam, de epulis ad sitim nec
unicâ guttâ aquæ refrigerandam. Quæ qui
feriò expendit, næ ille pœnitentiæ opera, præ
illis supplicijs censet millies eligenda, tanto-
que magis, si eum voluptas subuertit; quia,
teste S. Hieronymo, *omne peccatum post fa-
ctum pœnitentia sequitur: sola voluptas, in ipso
pœnitentia tempore, præteritos stimulos patitur,
ut ex hoc, quod corrigere cupimus, rursus sit
materia delinquendi.* Adeò circumspectè est
hoc bellum gerendum. Quare seduli animæ
suæ custodes, vel primâ Cupidinis cogitatio-
nem, tanquam ignem in manum incidentem
executiunt, horrentque. Nemo diu vel scintil-
lam in vestem, aut faciem insipientē sustinet,
sed illico abstergit, vel excutit; quia vel mi-
nimâ morâ nocet, vritque. Ita turpis cogi-
tatio, si non statim eijcitur, statim incendit.
Valentinianus & Valens antè, quàm imperio
potirentur, impij Iuliani in aula pij Christia-
niq̃ue fratres, inclyti militiæ duces, multa
constantie & fortitudinis exempla ediderunt,
honores, patriam, vitam priùs, quàm fidem
relinquere parati. Horum vnus Valentini-
anus Iouinianæ legionis dux aliquando Iu-
liano Imperatori præsens, dum sacrificulus,
in

in fano, idolis immolaret, Iulianumq; vuidis
folijs aspergeret, vbi animaduertit, vel vni-
cam idololatricæ aquæ guttam Imperatori
destinatâ sibi in vestem delapsam, vehemen-
ter iratus popam, coram Iuliano, asperis ver-
bis accepit, atq; educto gladio particulam
illam sacrilegâ guttâ contaminatam, è veste
sibi excidit, atque abiecit. Ob quod factum,
ab Apostata in exilium missus, quasi de victo-
ria triumphauit. Et vera sanè illa victoria
fuit. Vtiam sic omnes abhorrent & excin-
derent asperfas in pectus Venereas cogitatio-
nes, tantò detestabiliores, quantò plus est,
mentem quam vestem habere maculatam!
Non tamen cogitationes tantùm eiusmodi
sunt abscindendæ, sed ipsa etiam semina
malarum cogitationum. Epulæ lautiores, &
potus vini, ventrisque saturitas seminarium
sunt libidinis. Nec vestium mollities aut
splendor oculos aspicientium faciunt castio-
res. Et tamen harum rerum maximus est
tunc vsus, quando diebus festiuis Deum ma-
ximè par est venerari. Ille precibus sacris,
elemosynis, operibus pœnitentiæ honora-
tur; vino, dapibus, saturitate & ebrietate,
Bacchus & Venus coluntur. Quod Aristip-
pus falsè luxum suum excusans perstrinxit.

Cùm

Laërt. l. 2.
cap. 8.

Cum enim quidam illi probro darent, Quod splendide exquisitèq; viveret Philosophus: Id, inquit, si vitium esset, in celebritatibus Deorum, nequaquam fieret. In his enim & magnificè vestiri, & lautissimo ciborum apparatu solent uti. Porro cum Dijs sint infensi vitys, non placarentur, si iritarentur eiusmodi magnificentia, si ea cum vitio esset coniuncta. Sic ille quidem elusit convitiium, non ostendit, quid esset optimum. Optimum est, optimum Deum, moribus optimis venerari. Qui autem dies sacros, pontificalibus epulis comestationibusq; profanant, non solum duplici se modo contaminant, & bona negligendo, & mala patrando, sed etiam ostendunt, ventrem se pro suo Deo adorare, ac Veneris pupillos mancipiaque esse, quæ sine Cerere & Baccho friget, mererique morbos, quos sua intemperantia efficiunt,

Idem l. 6.

Innocen.
de vilit.
con, hum.

cum & Diogenes stomachatus sit in eos, qui pro bona valetudine Dijs munera offerrent, & in ipso sacro omnibus voluptatibus se obruentes perderent. Parum autem esset, si corpus duntaxat perderent, jam etiam animam perdunt in gehennam, æternam cum Epu-lone sitim passuri. Gula Paradisum clausit, ait Innocentius, primogenituram vendidit: suspendit pistorem, decollavit Baptistam. Nabu-zardan

zardan princeps cocorum templum incendit, & Ierusalem totam euertit. Baltasar manum contra se scribentem aspexit in conuiuio, & eadem nocte interfectus est à Chaldeis. Quot vel nostro tempore, audiuimus inter Capitolinas dapes animâ efflasse? Itaque multi etiam, in hac vita, suamet auiditate edendi atq; potandi haud ambiguè grauitè puniuntur. Quod vel Socrates animaduertens, dicere solebat, eos, qui se ad continentiam ac frugalitatem exereuissent, & longè plus habere voluptatis, ac minus dolorû, quàm qui summa cura vndiq; pararent oblectamenta: quòd voluptates præter intemperantiam præter animi sibi malè conscij cruciatum, præter infamiam ac paupertatē, frequenter ipsi etiâ corpori plus adferant molestiæ, quàm delectationis. Contra, quæ sunt optima, eadem fiunt iucundissima, si quis assueuerit. Rectè igitur frugalis vita Alcinoi mensis, luxus Tantali hortis cõparatur. Vt nauæ nimium onerantes nauē, deinde in exhaurienda sentina laborant: ita qui corpus onerant cibis, ac deinde clysteribus inaniunt. Tale est in ventrem cibos mittere, ait S. Chrysofomus, quale si quisquam eos in cloacam proijceret. Magis autem non tale, sed multo peius: hic enim finium operatur, sine tua lesione,

Laërt. l. 2.
cap. 5.

S. Chryf.
hom. 29.
in ep. ad
Hebræos.

*lesione, illic autem plurimos morbos, plurimasq;
 procreat aegritudines. Quod facit fames, hoc facit
 & plenitudo ciborū; magis autem multò peiora.
 Fames quippe in paucis diebus aufert hominem, &
 liberat ex hac vita pœnali: excessus verò ciborum
 consumit & putrefacit corpus humanum, & ma-
 cerat aegritudine diuturna, & tunc eum morte
 crudeli consumit. Sicut enim, ait idem, terra,
 qua valde humecta est, generat vermes & simos,
 cum compluitur, vel cum plurimum sibi humorē
 retinet: terra verò qua libera est ab humoribus,
 fructuū facunditate decoratur, si ex abundantia
 non corrumpatur aquarū: ac si etiā non colatur,
 ultro tamen gramina subministrat: si verò cola-
 tur, fructuū facunditate pollebit. Obsecro igitur,
 ne nostrum corpus vitiosum & inutile faciamus;
 neq; ei vitia inseramus, sed fructus utiles, & ar-
 busta fructuosa, ne ea dissoluamus per immodera-
 tionē ciborū. Immoderatio quippe pro fructibus
 vermes facit. Sic insita nobis cupiditas amores tur-
 pes, & voluptates turpiores generat. Numquid
 igitur præstat, cum Zosima, cum Maria Ægy-
 ptia, & cum tot millibus Sanctorū corpus
 ieiunijs salubriter extenuare, quàm in tota
 hui⁹ vitæ morbos, & vitia, & alia incōmoda,
 & deniq; ad alendas sempiterni ignis flāmas,
 adipare? Vē tunc pinguis, beatè macilentis.*

CAPVT